

[Domener](#)[Webhotell](#)[E-post](#)[SPAM filter](#)[Brukerstøtte](#)

Jegeren

Jakt og jegerliv på Internett

[Index](#)[Innhold](#)[Startsiden](#)[Papir bok](#)[NaturTIPS](#)[Jeger](#)[Friluftsliv](#)[New Zealand](#)

Arkiv artikkel fra den 09-05--1993

Få mer jakt ut av hunden

FORING AV HARDT ARBEIDENDE HUNDER

I sledhundsporten spennes fra 6 til 20 hunder foran en slede med last og kjører lange avstander. Under Finnmarksløpet som er Skandinavias lengst løp tilbakelegges 1000 km på 5-6 dager. Hundene tilbakelegger 150 -200 km pr døgn. Ingen annen hundesport stiller så store krav til hundens arbeidsevne og utholdenhet over tid som denne sporten. Selv om våre jakthunder ikke spennes foran en slede, er det likevel mange fellestrekk. En hund som ikke er arbeidsvillig trekker ikke. Den bare løper i selen uten å arbeide. En jakthund som er sliten eller ikke føler seg bra, jakter dårlig eller ikke i det hele tatt.

Valper og voksne hunder av gode linjer innen sledhundsporten ligger på samme prisnivå som gode jakthunder.

Når det gjelder å få en hund til å tåle store belastninger dag etter dag har jakthundfolket mye å lære av sledhundfolket. Hvem har ikke opplevd at hunden etter første jakt dagen ligger som ei oppvridd fille i et hjørne av hytta og når den kommer ut i skogen bare tusler den rundt bena på deg. For å få til en hund som tåler kontinuerlig jakt dag etter dag er det tre faktorer som skal stemme:

Hundematerialet

Trening

Foring

De to første faktorene kjenner vi godt, men det tredje momentet er det foreløpig bare sledhundfolket som virkelig har lært seg å mestre. Til foring er det også tre nøkkel elementer

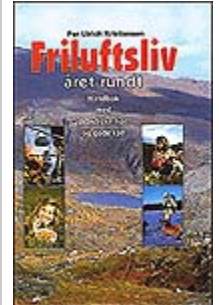
1. Hundens evne til å spise
 - når den kan spise
 - hvor mye den kan spise.
2. Hva man forer med
3. Hvordan det fores

Foto

090593

BILDETEKST

1,2,3 Hunder som skal yte maksimalt under jakta, dag etter dag, må være godt trent og fores med riktig mat og på riktig måte. Vann er det viktigste "foret".

Dette nettstedet er laget av papirboka *Friluftsliv året rundt*
Bestill boka fra forfatteren her

ISBN nummer:
9788292520017

Bestill boka fra din bokhandler her

[Bokkilden](#)[Natur Magasinet](#)[Vossevangen Libris](#)[HaugenBok](#)[Norli](#)[BokKlubben](#)[Akademika](#)[Canis](#)[Libris](#)[Studia](#)[Libris](#)[Gnist](#)[Ark bokhandel](#)[Bok anmeldelse](#)

VANN ER DET VIKTIGSTE FORET

En hund som får et veske underskudd på 3% har 20% mindre ytelse. Sledehunden (Vekt: 25 kg ±10 kg) trenger 5l vann pr døgn under store belastninger. Om det ikke er for varmt trenger den veskepåfylling hver 4 - 6 time. Om hunden begynner å spise snø er det gjerne et tegn på veske underskudd. Du kan også lett sjekke om hunden er uttørket ved å dra opp nakke skinnet eller skinnet på siden av kjeven. Skinnet skal gå tilbake til naturlig stilling med en gang du slipper taket. Tar det tid før det faller på plass er det et varsel om dehydrering (veske mangel). På dagsturer

er vann langt viktigere enn mat. Gi vann ofte og i små mengder. Gir du for store mengder om gangen oppnår du bare at maten "spyles" gjennom hunden og du får problemer med avføringen.

LA ALDRI HUNDEN DRIKKE RENT VANN

Hunden vil aldri drikke tilstrekkelige mengder vann om du bare gir vann alene. I stedet skal du blande 1-2 dl tørrfor pr liter varmt vann og la det stå en stunde slik at det blir en velling. Alternativt blande i litt kjøttkraft/buljong. Du må prøve deg fram til hvor mye vann du kan blande i maten uten at hundene mister appetitten. I tillegg er det nødvendig å "vanne" hunden hver 4-6 time. To timer før du starter om morgenen og kort før du skal starte etter hver rast er beste tiden.

Foto

4,5,6 Når hunden er tom for energi og sliten er det ofte slutt på jakta, eller i beste fall dårlig fres. Foring er derfor noe som må planlegges mange måneder før jakta og øves inn på hunden.

8000 KALORIER PR DØGN

Et voksent menneske under normalt arbeid klarer seg godt på 2000 - 2500 kalorier pr døgn. En trekkhund i hardt arbeid trenger 8000 kalorier pr døgn! Det tilsvarer 4 - 5 kg rent kjøtt, 1 kg rent fett av god kvalitet eller 2 kg tørrfor av beste kvalitet. En hund vil ikke klare å spise 4 kg rent kjøtt, heller ikke 1 kg rent fett. Forhold som vær, pelskvalitet, forholdene der hunden hviler, hundens psyke og evnen til å arbeide og hvile rasjonelt er avgjørende for hvor mye mat den trenger og ikke hundens vekt som mange feilaktig tror. Ut fra ønsket om balansert foring ønsker vi å bruke mest mulig tørrfor og supplere med kjøtt og fett. Med så store mengder mat som skal i en hund er spising et viktig trenings og dressur moment Små hunder trenger forholdsvis mer mat en større hunder.

SVEND ENGHOLMS RESEPT

Den mangedoble vinneren av Finnmarksløpet har laget seg følgende nøkkel for foring. Sommer 1800 kalorier bestående av 40% protein, 30% Karbohydrater og 30% fett. Vinter 3300 kalorier fordelt på 50% fett, 40% protein og 10% karbohydrater. Under hardt arbeid beregner

Svend 7-8000 kal fordelt på 60% fett, 35% protein og 5% karbohydrater. Som ingredienser bruker han tørrfor, rent muskel kjøtt, lever, fett, olje, og ku vom. Av vann beregner han 1 dl pr time under hvile og 2.5 dl pr time under arbeid, totalt 4.6 l vann pr døgn! Svend bruker alltid samme ingredienser til foring både på kennel og under hardt arbeid, for å gi hundene minst mulig omstillingsproblemer. Har jeg ikke begynt å fore med de ingredienser jeg ønsker å bruke en måned før løpet, så dropper jeg dem også under løpet. Det man forer med under Finnmarksløpet betyr mindre enn det man forer med før, sier Skandinavias fremste hundefører, Svend Engholm.

Foto

*7,7a Hva, hvordan og når man forer er viktige momenter for å få hunden til å yte maksimalt under jakta.
g.*

SNACKING

Å proppe i en hund 8000 kalorier er ingen lett oppgave. Til hverdags bør hunden fores med 2 måltider. Under hardt arbeid kan maten deles inn i 3 hoved måltider og en rekke små måltider, "snacks", hvor hunden får småbiter og blir "vannet". Matens smakelighet er også en viktig faktor som alle produsenter av hundefor legger vekt på for å få hunden til å spise tilstrekkelig. Tenk på smakelighet når du skal fore med fett, kjøtt og annet tilleggsfor som supplerer tørrforet.

FORING - ET AVEL OG DRESSURMOMENT.

Mange hunder er kresne på maten, og når jakten kommer er det ikke mulig å få tilstrekkelig næring i den. Sledehundkjørerne trener hundene til å spise fra de er valper. Matskålen settes foran hunden 3-5 minutter og tas deretter vekk. Om hunden ikke har spist opp, tas skålen likevel vekk. I likhet med mennesker er appetitt et arvelig forhold. Hunder som skal tåle mange dagers jakt eller flere dagers jaktprøve, må kunne spise så mye at de dekker energiforbruket. Når hunden spiser er også et viktig forhold. Noen hunder kan spise umiddelbart etter endt arbeidsøkt, mens andre venter mange timer. For oss som jakter lange dager må hunden kunne ta til seg næring under en 3 timers lunsj/middagsrast.

8 Foring er et avvels og dressur moment som hunden kan trenes opp i helt fra valpe stadiet.

TØRRFOR ER ALT OG INGENTING

Det finnes et utall tørrfor på markedet. Noen fortyper er egnede som helfor for hardt arbeidende hunder, mens andre inneholder fyllstoffer for å gjøre det billigere eller gi hunden en falsk metthetsfølelse for å unngå at våre selskaphunder skal bli for fete. Tørrfor av rette kvaliteten er i dag det beste grunnlagsforet, men det betyr alt å finne riktig type tørrfor.

BASISFOR OG ARBEIDSFOR

La tørrforet være basisforet som hunden får gjennom hele året og varier mengden av tilleggsfor i form av kjøtt og fett etter hvor hardt hunden brukes. Når foret tilberedes er det en viktig regel å ikke blande tørrfor og kjøtt/fett. Det kan gi uanede vekstmuligheter for bakterier som hundens tarmflora ikke kan akseptere. Under rolige perioder lar du kjøtt og fett tilskuddet være svært lite. Bare såpass at hundens tarmflora holder seg tilvendt er klar for større mengder når jakta kommer. Husk at det tar opp til 1-3 mnd å omstille hundens tarmflora til nye ingredienser, dersom du vil har maksimal ytelse ut av den. Du kan under rolige forhold la forholdet mellom tørrfor og tilleggsfor være 1 : ½. Når det blir store belastninger bør forholdet være 1:5. Kjøttet må være av god kvalitet. Magesekk av ku er en rimelig og god kjøttressurs.

9. "Snacking" under jakta er viktig for å tilføre hunden små og jevne energi doser som gir høy ytelse gjennom hele dagen.

HUNDER KAN OGSÅ BLI MATLEIE

Det finnes noen tørrfortyper som er egnet som eneste for, men det fordrer at det tilberedes nyansert. Ellers blir hunden matlei. Til frokost kan det gis oppbløtt i vann rett før servering, til lunsj gis det varmt oppbløtt gjennom flere timer slik at det blir grøt og til kvelds gis det frossent i blokkform som hunden gnager i seg. Hunder liker å ha noe å gnage på. Rent kjøtt og kjøtt med ben kan også gis frossent. I tillegg til at det øker trivselen tar det også bort tannstein. I likhet med hos

mennesker stimuleres hundens appetitt, humør og trivsel gjennom et variert kosthold.

MAGEDREINING

Tørrfor må aldri gis tørt til hunder som arbeider hardt. Det er å be om problemer. Tørrfor må alltid serveres med vann. Aldri tørt med vann i en egen skål ved siden av. Mange forer med tørrfor og vann separat til daglig, men når hunden er utsatt for store påkjenninger øker risikoen for mage dreining dramatisk.

VINTERJAKT

I kaldt vær (vinterjakt) trenger hunden opp til 50% mer energi, og betydelig mere fett. Et annet interessant forhold er at hunden i likhet med isbjørnen kan omdanne fett til vann. Isbjørnbinnen dier ungene utelukkende gjennom å omdanne fett til vann. Av 100 gram fett kan hunden produsere 107 gram vann. I kaldt vær har også hunden langt større appetitt på fett.

DET TAR 2-3 MÅNEDER Å BYTTE FOR

Bakteriene i hundens tarmsystem, den såkalte tarmflora, er meget følsom for endringer. Ved bytte av fortype skiftet foregå gradvis. Helst over to uker. Det tar 2-3 måneder før tarm floraen på nytt har stabilisert seg. Det er nyttig å være klar over og derfor også legge vekt på å fore med et for med jevn kvalitet. Ellers vil hunden aldri bli i stand til å utnytte all energien i foret. En annen konsekvens av dette er at det foret du skal bruke under høstjakta må du begynne å fore med i mai/juni.

AVFØRINGEN GIR SVAR

For av rett kvalitet gir avføring som ikke lukter spesielt sterkt, er mørkt i farge og med fast og formet konsistens. Avføringen skal også ha lite volum. Avføring som er lite formet, lys i farge, voluminøs og med mange tømninger for dagen vitner om dårlig forutnyttelse. Avføring som lukter sterkt vitner om ufordøyd protein.

Foto

10=>13. Sledehundsporten er den grenen innen brukshunder som er kommet lengst på området innen foring av hunder. Trekk hunden jobber på mange måter likt jakthunder som det jaktes med mange dager i strekk. Det er moderat tempo under endeløst lange økter, dag etter da

FORING UNDER RASTEN

Når vi jakter lange dager blir de gjerne noen timers rast midt på dagen. La hunden få utvannet fôr med en gang og vann hunden rett før du skal bryte opp og fortsette jakten. I løpet av jaktdagen er "vanning" den viktigste jaktstimulansen du kan gi matveien. Om hunden har arbeidet med stor intensitet slik at den har forbrent glykose (blodsukker) er det gunstig å gi mat så snart det er en pause. Det tar hunden 24-48 timer å erstatte tapet av glukose, men om man forer rett etter jakten og i pauser,

vil man få en raskere gjenoppbygging. For stort tap av blod sukker kan føre til tap av "gnist", interesse og gi krampe.

HUNDEMATERIALET - TRENING - FORING

Uansett hvor god hund du har, om du ikke får nok energi i den holder den ikke mer enn et par jaktdager. Derfor er hundematerialet, trening og foring tre jevnbyrdige faktorer som du må legge vekt på for å få til en hund som holder mål under jakten. Foring av hunder for å få maksimal ytelse kan høres greit ut i teorien, og det er utvilsomt store gevinster å hente. Foring er et moment som må trenes på under hundens oppvekst og kortere jakter om man vil ha en hund som skal prestere topp prestasjoner hele dagen, flere dager i strekk.

[Hund](#) | [Historier](#) | [Internett](#) | [Jakt](#) | [Jegerliv](#) | [Råd og tips](#) | [Utstyr](#) | [Våpen](#)

TBT

Tlf: 85 39 30 95 Fax: 55 61 99
28
Org.nr: [959 194 785](#)

| [Prisliste](#) | [Kontakt](#) | [Om TBT](#) | [Startsiden](#) | [SiteMap](#) |